

[Jimmy Stahr]

Jeg er selvfølgelig også fristet til at takke for, at man forstår forfatterne problemer og vil afholde en konference. Tak også for, at der kommer en konference – bredt anlagt – om Danmark som europæisk kulturnation.

Og endelig bør jeg vel bringe en dybfølt tak for, at regeringen er opmærksom på de vanskelige vilkår, som danske kunstnere i stort tal lever og arbejder under. Jeg tror, at kunstnerne vil være glade for, at regeringen er opmærksom.

Så har jeg vist også takket for alt, hvad der er værd at takke for. Hvis nogen skulle have hørt et ironisk tonefald i det sidste, så er det ikke uden grund.

Der er selvfølgelig ikke noget af dette, som Socialdemokratiet og regeringen er generelt uenige om, men man kan spørge sig selv, om dette er et rimeligt udgangspunkt at diskutere kulturpolitik fra. Vi må gå ud fra, at denne redegørelse repræsenterer mindste fælles mængde for regeringspartierne kulturvisioner, og så kan det nok skræmme én, at der er så lidt indhold i den.

Det kan være, at det er mig, der tager fejl, men jeg venter mig faktisk noget andet, når jeg hører ordet redegørelse. Jeg forventer en bred fremstilling, et forsøg på en fremstilling af regeringens samlede kultursyn. Jeg synes også, at jeg kan forvente en sådan fremstilling, ikke mindst når man som overskrift kalder det »Den kulturpolitiske redegørelse 1989«.

Jeg har ærlig talt svært ved at se dette papir som en redegørelse. Jeg kan i bedste fald se det som et lovforslag om oprettelse af en kulturfond på 120 mio. kr. over 3 år. Resten er stort set bemærkninger til lovforslaget og så lidt løfter om nogle konferencer, nogle udvalg og så selvfølgelig nogle forsøgsprogrammer.

Jeg tror, at kulturministeren lider af en ulykkelig kærlighed – eller måske rettere en lykkelig kærlighed – til forsøgsprogrammer og punktprogrammer. Nogle gange kan man få den fornemmelse, at ved at fremsætte forslag om forsøgsprogrammer, punktprogrammer osv. slipper man for at handle. Jeg kan allerede igen de næste 3–4 år høre vendingen: »Der foregår forsøg på området, og dem må vi afvente«. Senere hen vil man tale om, at forsøgene endnu ikke er beskrevet, og derfor kan man ikke gøre noget, og endnu senere vil man fortælle, at beskrivelserne endnu ikke er evalueret.

Derved har man i en 4–5-årig periode sikret sig mod enhver form for stillingtagen.

Jeg vil allerede nu sige udtrykkeligt til ministeren: Dette accepterer vi ikke. Vi kan ikke blive ved med på dette område, hvor der er foretaget mange forsøg, bare at bevilge penge til forsøg og forsøg og eksperimenter og håbe på, at så kører det nok derudad.

På mig virker det barokt, at vi i øjeblikket i spørgsmålet om teaterloven slås om 7 mio. kr. til egnsteatrene – 7 mio. kr., der kan betyde, at flere eksisterende, udmærkede egnsteatre må lukke dørene – men at man så kan gå ned i forsamlingshuset og lave et forsøg med én professionel og tre amatører og få tilskud fra det nye fond. Kan det ikke virke en smule barokt på ministeren?

Socialdemokratiet har intet imod, at vi støtter den folkelige kultur, tværtimod, og vi kan også sagtens acceptere, at der skal bruges penge på området. Vi har selv en erklæring i vores arbejdsprogram om, at når vi får regeringsmagten, vil vi hæve hele kulturområdet med 50 pct., så det er ikke, fordi vi er bange for at bruge noget på dette område.

Men vi er utrygge ved, at den borgerlige regering igangsætter en sådan fond og så samtidig pålægger kommunerne sparekrav. I en hel del tilfælde vil kommunerne netop spare på nogle af disse kulturelle områder, og det hjælper jo ikke, at ministeren står med sit fond på 120 mio. kr., hvis der i den samme tid i kommunerne er sparet det tre-firedobbelte beløb. Hvad er der så egentlig vundet ved det?

I virkeligheden kan man være en smule ondskabsfuld – det ligger ikke til mig, men hvis man skulle være det i denne sammenhæng – og sige, at regeringen faktisk med dette laver en centralisering i modsætning til den decentralisering, som jeg tror at ministeren ønsker inderst inde. For nu bliver det jo altså dette 7-mandshold i København, der skal beslutte, om man skal støtte de ting, som kommunerne måske skærer ned rundt omkring i landet. Det er ikke decentralisering. Det er centralisering.

Socialdemokratiet kan som sagt godt acceptere, at der tilføres den folkelige kultur – eller amatørkulturen, som jeg foretrækker at kalde den – penge. Men ved hele tiden at fremhæve grænsen mellem den professionelle kultur og amatørkulturen kommer ministeren med eller mod sin vilje til at vægte mellem de to former